

Toelichting en gespreksleidraad kaarten maatschappelijke betrokkenheid

februari 2019

Deze kaart:

- Geeft in een oogopslag inzicht in wat wel en niet wordt gedaan met maatschappelijke betrokkenheid: waar werken we met wie samen en wat organiseren we?
- Is een hulpmiddel (in combinatie met de kwartaalrapportages) om bewuster afwegingen en keuzes te maken voor de inzet van mensen en middelen. De kaart helpt om intern het gesprek te voeren.
- Helpt om verbindingen met andere werkvelden te leggen (recreatie, cultuurhistorie, communicatie, marketing).
- Helpt bij gesprekken met provincies, gemeenten en andere samenwerkingspartners om te laten zien wat we doen en waar. Om het gesprek te voeren over initiatieven van deze partners en om nieuwe samenwerkingen aan te gaan
- Kan vergeleken worden met kaarten maatschappelijke betrokkenheid (en bijbehorende kwartaalrapportages) in andere provinciale eenheden: hoe doen anderen het? Hoe maken anderen keuzes? En wat kunnen we leren van elkaar?

Het doel van de kaart:

Bewust afwegen wat we wel en niet doen, en waar we dat wel en niet doen. Niet alles hoeft overal en niet alles hoeft nu.

Op de **plattegrond** staan:

- Staatsbosbeheerreinen
- 10 km zones rondom stedelijke gebieden. In drukke regio's lopen de zones in elkaar over. In (druk) stedelijk gebied zijn vaak meer kansen én uitdagingen op maatschappelijk vlak
- Buitencentra en infocentra
- Kabouterpaden
- Speelbossen/speelnatuur
- Herdenkingsbossen

De cijfers geven de stand van zaken weer op 1 januari 2019 (dus kwartaal 1 t/m 4 van 2018). Deze cijfers komen uit de registratie-applicatie Thuis in de streek (kpi's) en zie je terug in de kwartaalrapportage Q4 2018.

Per Beheereenheid/buitencentrum worden de volgende cijfers weergegeven:

- Jeugd: Aantal kinderen in speelbossen (in ongeorganiseerd verband, dus met gezin) + deelname publieksactiviteiten (evenementen, festivals, publieksdagen, open dagen, openingen) + deelname educatieve activiteiten (alle jeugdactiviteiten behalve publieksactiviteiten; denk aan beleefroutes, knutselworkshop, buitenlesdag, NatuurWijs)
- Vrijwilligers: zowel individueel geregistreerd als in een samenwerkingsovereenkomst met een stichting of vereniging
- Zorg & Arbeidsparticipatie: aantal zorgcliënten of deelnemers met afstand tot de arbeidsmarkt, taakgestraften, leerlingen voortgezet speciaal onderwijs die in onze terreinen werkzaamheden uitvoeren; in samenwerking met zorginstelling, onderwijs e.d.

Per provinciale eenheid is ook een totaaltabel opgenomen. Hierin staan bij Zorg & Arbeidsparticipatie 2 categorieën: het aantal deelnemers én het aantal sociale arrangementen (samenwerkingsovereenkomsten) die we met zorginstellingen en gemeenten hebben.

In de tekst staan, al dan niet per beheereenheid, voorbeelden van welke samenwerkingen en participatieprocessen er zijn en welke initiatieven er op het gebied van gezondheid en natuurlijk fit worden genomen. De lijstjes zijn niet uitputtend.

Gezondheid & natuurlijk fit

Hierbij gaat het om het benutten van onze terreinen voor gezondheid en fitheid, ook (maar niet uitsluitend) door mensen voor wie dit niet vanzelfsprekend is, waaronder mensen met een lage sociaaleconomische status.

Binnen dit thema vallen initiatieven, samenwerkingen of voorzieningen in onze gebieden voor mensen die:

minder mobiel of invalide zijn, ouderen, mensen met dementie, mensen met overgewicht of diabetes, mensen die sociaal geïsoleerd zijn; initiatieven die gericht zijn op verlagen van stress/burn-out klachten; op gebied van gezonde voeding en preventie. Activiteiten kunnen plaatsvinden in de vrije tijd of tijdens zorgverlening. Er zijn gradaties in het aanbod en de rol van Staatsbosbeheer: van het faciliteren/toestaan van initiatieven, tot het actief samenwerken met derden, tot het zelf ontwikkelen van producten of organiseren van activiteiten.

Lokale samenwerkingen en participatie(processen)

In hoeverre werken we mét de samenleving in plaats van vóór de samenleving? Dit is de kern van wat 'Thuis in de streek' inhoudt.

Het gaat hier om (structurele) maatschappelijke samenwerkingen met lokale burgers en organisaties; niet zozeer met commerciële bedrijven of ondernemers. Het kan bijvoorbeeld gaan om samenwerking met een burgerinitiatief rondom een bepaald gebied, gebruikersgroep-/platform, 'vrienden van', dorpsraad, beheerafspraken met een stichting, een participatieproces bij een gebiedsinrichting.

Uitgelicht: iets bijzonders, nieuws, unieks dat in deze provinciale eenheid (in 2018) plaatsvindt op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid. Bijvoorbeeld een plek waar verschillende initiatieven op meerdere thema's (jeugd, vrijwilligers, zorg) succesvol samenkomen.

Gespreksleidraad

Het is handig om bij het gesprek een overzicht erbij te hebben de zorginstellingen waarmee we een samenwerking hebben, welke vrijwilligersgroepen er zijn, evt. ook welke jeugdactiviteiten. Dit kun je opvragen bij de collega's van team mens & maatschappij.

Vragen die je kunt doornemen zijn:

1. Is de inzet die we nu doen, logisch?
 - a. Sluiten we aan op gebieden waar veel mensen wonen, waar scholen/BSO's zijn en op terreinen waar veel mensen komen?
 - b. Sluiten onze activiteiten aan op aanwezige en/of potentiële doelgroepen?
 - c. Zijn we vooral reactief (we faciliteren anderen) of proactief (we organiseren samenwerking met de omgeving en zetten participatieprocessen op)?
 - d. Hoe is de verhouding tussen de inzet op de verschillende thema's? Is dat logisch?
 - e. In hoeverre worden de kpi's behaald en waarom ergens wel en waarom elders niet? Waar willen en kunnen we in 2019-2020 met name op inzetten?
2. Kansen en mogelijkheden
 - a. Zijn er 'witte vlekken' waar we misschien nog weinig of niets doen? Zowel qua locatie als qua doelgroep: waar liggen kansen vanuit ons gezien? Of zijn er bepaalde redenen dat we daar niets (kunnen of willen) doen?
 - b. Sluiten onze activiteiten aan op ontwikkelingen in de omgeving?
3. Omgeving/derden
 - a. Hoe kijkt onze omgeving (bijv. gemeente, natuurvereniging, dorpsraad, school, NME-centrum) naar wat we doen?
 - b. Waar liggen hun behoeften en wensen?
 - c. Hebben zij zelf een bepaald idee/initiatief dat zij samen met ons willen opzetten? En wat kunnen wij daarin betekenen?
 - d. Wat verwachten zij van Staatsbosbeheer?

NB. Je verstuurt de kaart niet los naar externen, maar zorgt dat je een overleg inplant als je met een externe over de kaart/maatschappelijke thema's wil praten. Dan neem je de kaart dus mee of mailt deze kort van tevoren. Zo wordt onduidelijkheid voorkomen en gaat de kaart geen eigen leven leiden.